

hållande för sitt ursprungliga ändamål eljest bort kunna anses såsom en ersättning, motsvarande den uppoffring, som Jernkontoret åtagit sig genom det årliga anslaget af 15,000 Riksdaler till bestridande af kostnaderna för elevernas vid bergskolan praktiska undervisning i jernhandteringen, ett åliggande, som med skäl synes böra tillhöra Statens omsorger lika väl för jernhandteringen som för landtbruket och slöjderna; och får, i anledning häraf jag, i öfvertygelse att det kreditiv-aftal, som under mer än ett halft sekel emellan Riksbanken och Jernkontoret egt bestånd, ledt till ömsesidig fördel för dessa begge inrättningar, vördsamt föreslå Riksdagen att besluta,

att Jernkontorets kreditiv å Riksbanken må bestämmas till 900,000 Riksdaler och räntan därför fastställas till 3 procent, under för öfrigt samma vilkor som tillföre varit dervid fästade.

Jag får hos Kammaren vördsamt anhålla om remiss af denna motion till Banko-Utskottet.

Stockholm den 29 Januari 1870.

C. O. Troilius.

N:o 34.

Af Herr Wallenberg, André Oscar: Angående blifvande statslåns upptagande i form af perpetuella räntor.

För den, som uti sin verksamhet begagnar upplåndt penningekapital, är det en naturlig sträfvan att få lånevilkoren så fördelaktiga, som möjligt. Detta beror på sättet och den, som lyckas på det mest planmessiga sätt tillvägagå, gör ett fördelaktigt bruk af sin egen kredit. Att göra det bästa bruk af sin kredit bör såväl Staten som den enskilde iakttaga.

Svenska Staten har icke planmessigt förfarit vid den skedda upplåningen. Besluten hafva vexlat och ehuru väl man på ett sorgfälligt sätt fullgjort ingångna förbindelser, så har man icke försökt att efter någon gifven plan ordna upplåningen för Statens räkning. Derom vittnar bäst de *nio* olika amorteringslånen, enligt be- lagda tabell. Myntslag och räntefot samt återbetalningssätt vexla på ett sätt att det fordras de svåraste beräkningar för att anställa jemförelse emellan de olika lånens relativa värden vid en gifven tid. Det har ock visat sig att priserna å Svenska statspapperen gestaltat sig olika äfven der ränteafkastningen varit densamma. Så till exempel hafva Riksgälds-kontorets 5-procents-obligationer å Preussiska Thaler noterats till $94\frac{2}{3}$ dels procent samtidigt med det att Riksgälds-kontorets 5-procents-obligationer i £ Sterling noterats till $99\frac{1}{4}$ procent. Begge lånen äro likväl lika långa, skola nemligen slatbetalas 1954.

Om Sverige kunde hoppas blifva qvitt sin statsskuld och, utan vidare upplå- ning, utföra större arbeten för allmän räkning, så vore lånesätt temligen likgiltigt och kunde gerna få bero af långgifvarens tycke och smak för tillfället. Men som man icke bör göra sig några illusioner i detta afseende, så torde tiden ej vidare böra förspillas, utan att något beslut fattas, som bidrager att ordna statskrediten på ett fördelaktigt sätt. En stats upplåning bör bufvudsakligen vara grundad på en *perpetuel ränta*, det vill säga lånegifvaren köper af Staten en förbindelse, som berättigar lånegifvaren att, för all framtid eller intill dess Staten återköpt förbindelsen, upp- bära i Statens kassa en viss årlig ränta, som halfårsvis utbetalas. Med afseende på våra förhållanden anser jag *fyra* procent vara den siffra, till hvilken Svenska stats- räntan lämpligen bör bestämmas. Den gifver två procent hvarje halfår och den bi- drager icke att uppjaga räntefoten. Det är icke sannolikt, att den uti ett land, der, till följd af en fortgående utveckling, penningekapital är eftersökt, kommer att uppgå till pari. Den perpetuela räntan medför många och stora fördelar; hvaribland må nämnas att vid upplåningen inga konstiga beräkningar erfordras, utan en hvar kan tydligen se huru hög effektiv ränta Staten kommer att betala för det upplånta pen- ningekapitalet, hvarjemte den stora fördelen vinnes, att de successivt upptagna smärre lånebeloppen sammanflyta under en prisnotering och således icke framkomma i pen- ningemarknaden under ständigt nya former. Ju flera personer, som innehafva ett och samma slags värdepapper, desto högre värde för detta papper, derigenom att detsamma är mera allmänt känt. Fördelen af dylika papper för kassor, kapital- och lif försäkringsrätteanstalter och flera inrättningar samt milda stiftelser af den natur att de icke ämna förbruka kapitalet, blott räntan, är alldeles uppenbar och obestridlig.

Liksom 1864 och 1868 års lån amorteras genom inköp, på samma sätt kan Statens perpetuela ränteförbindelser minskas genom inköp, och jag anser att något minimibelopp bör af Riksdagen bestämmas att för sådant ändamål årligen användas. Den amortering af statsskulden, som nu pågår, är alltför stark i betraktande deraf

att de jernvägsbyggnader, som för allmän räkning blifvit utförda och skola utföras, ej ännu kunnat lemna förväntad afkastning.

Med afseende på det *myntslag*, uti hvilket den perpetuela räntan bör bestämmas, så torde detta böra blifva *guldmynt*, dels emedan detta mynt ofelbart blifver framtidens värdeämätare, dels ock emedan för närvarande endast $\frac{3}{10}$:delar af statskulden, de tillfälliga lånen aldeles oberäknade, lyda å guld. Våra handelsförhållanden äro sådana att vår export till mer än $\frac{7}{10}$:delar betalas i guldvaluta, och enär det alltid blir förenadt med kostnader att för guld köpa silfver, så måste det vara fördelaktigt, att så småningom minska Statens förbindelser i silfvermynt.

Den *perpetuela räntan*, sedan länge tillämpad i England och Frankrike, har utsigt att jemväl blifva antagen i Preussen. Det är således hvarken något oförsökt experiment eller något finansielt system, som blifvit öfvergifvet.

Med anledning af hvad jag nu haft äran anföra, tillåter jag mig vördsamt föreslå,

det Riksdagen behagade besluta bemyndiga Riksgälds-kontoret, att försälja så beskaffade Statens obligationer, som tillerkände innehafvaren rätt, att hos Kontoret hvar sjette månad uppbära två Caroliner, präglade enligt Kongl. Förordningen af den 31 Juli 1868;

Riksgälds-kontoret tillkommer att enligt denna grund bestämma större och mindre obligations-valörer, dock alltid med iakttagande, att minst en Carolin hvar sjette månad utbetalades å hvarje obligation;

Riksgälds-kontoret torde göra dessa obligationers kuponer betalbara i Paris, Brüssel och genom afstämpling enligt bruklig evalvering jemväl i London;

till återköp, som årligen bör verkställas, anslås en summa motsvarande en femtedels procent af det belopp, som för försäljning af dessa obligationer influtit, Riksdagen obetaget att när omständigheterna så medgifva öka denna siffra.

Om remiss till vederbörande Utskott anhålles.

Stockholm den 29 Januari 1870.

A. O. Wallenberg.

Tabell öfver Svenska Statens obligations-skuld den 31 December 1869.

Amorteringslån.	Återstående kapitalskuld i det myntslag, hvarå obligationerna lyda.	Räntefot.	Årligt amorteringsanslag.	Slutbetalningstermin.	Återstående kapitalskuld i Riksmünt.
Statsverkets skuld till Riksbanken för 1808	R:mt 1,980,000	4 %	132,000	1884	1,980,000
—1809 års krigskostnader	„ 210,900	3½ & 4 %	13,655	—	210,900
1855 års jernvägslån	Pr. Th. 7,018,100	4½ %	1,166,666,67	² f ₁ 1898	18,714,933,33
1858 ” ”	„ 7,064,700	4½ %	1,466,000	¹ f ₁₁ 1898	18,839,200
1860 ” ”	„ 1,537,500	lotteri	—	¹ f ₁₁ 1898	4,100,000
” ” ” mot premieobligationer	R:mt 2,718,700	4½ %	165,000	³⁰ f ₉ 1899	2,718,700
1861 ” ”	£ 536,900	4½ %	489,500	¹⁵ f ₃ 1918	9,556,820
1864 ” ”	Pr. Th. 9,841,100	5 %	1,380,000	² f ₁ 1931	26,242,933,34
1866 ” ”	£ 1,147,100	5 %	1,086,750	¹ f ₁ 1931	20,647,800
1868 ” ”				R:mt R:dr	103,011,286,67
Tillfälliga lån.					
1867 års statslån	R:mt 6,000,000	5 %	{ 1870, 1,920,000 1871, 1,950,000 1872, 2,130,000	³⁰ f ₁₂ 1872	6,000,000
1869 ” ”	„ 4,000,000	5 %		³⁰ f ₉ 1879	4,000,000
				R:mt R:dr	10,000,000